

Stručný analytický komentář

Odvětví finančního zprostředkování vykázalo v 1. – 3. čtvrtletí roku 2008 nárůst přepočteného počtu zaměstnanců o 3,7 %. Vývoj průměrné mzdy na přepočtené počty zaměstnanců měl ve sledovaném období rostoucí tendence, odvětví dosáhlo 6,7% růstu. Ve 2. čtvrtletí došlo k mírnému zpomalení růstu průměrné mzdy (o necelý jeden procentní bod), které přímo souviselo se snížením mezd u bankovních institucí a penzijních fondů.

Výsledek hospodaření v odvětví se od ledna do září oproti stejnému období minulého roku snížil o 25,4 %. V prvních dvou čtvrtletích kontinuálně klesaly zisky všech sledovaných institucí, vyjma bank. Ve třetím čtvrtletí došlo k poklesu i v bankovním sektoru.

Bankovní peněžní instituce (OKEČ 65.12 - banky, spořitelny **bez ČNB**) realizovaly za leden až září roku 2008 celkové výnosy ve výši 179,4 mld. Kč, z toho finanční výnosy tvořily 177,7 mld. Kč. Z celkového objemu nákladů komerčních bank a spořitelny ve výši 130,4 mld. Kč připadalo na finanční náklady 76,9 mld. Kč.

Výsledek hospodaření u bankovních peněžních institucí je oproti rozdílu celkových výnosů a celkových nákladů vyšší o zisk (nižší o ztrátu) z vybraných finančních a jiných operací (jde např. o operace devizové, derivátové nebo o obchody s cennými papíry), u kterých nejsou podle nové metodiky od roku 2007 sledovány výnosy a náklady avšak jsou sledovány výsledkově, tj. jako zisk nebo ztráta z těchto finančních a jiných operací.

V 1. – 3. čtvrtletí 2008 činil rozdíl celkových výnosů a celkových nákladů 49,0 mld. Kč a ztráty z vybraných finančních a jiných operací 4,9 mld. Kč. Bankovní peněžní instituce tak dosáhly hospodářského výsledku před zdaněním ve výši 44,1 mld. Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 3,5 %.

Během 1. – 3. čtvrtletí bylo ve všech 36 bankách a stavebních spořitelnách zaměstnáno v průměru 39 453 zaměstnanců, což je o 3,3 % více než ve stejném období roku 2007. Přepočtený počet zaměstnanců vzrostl o 3,1 % na 37 592 osob. Průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců pokračovala v rostoucím trendu (meziroční nárůst o 3,5 %) a dosáhla hodnoty 50 032 Kč.

Výnosové úroky tvořily v prvních třech čtvrtletích roku 2008 částku 141,5 mld. Kč, nákladové úroky 69,9 mld. Kč. Výnosové úroky se tak meziročně zvýšily o 26,0 % a nákladové se zvýšily o 37,8 %. Úroková marže komerčních bank stoupla z 61,6 mld. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2007 na 71,7 mld. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2008.

V porovnání s koncem 3. čtvrtletí 2007 byl zaznamenán pokles počtu platných smluv o stavebním spoření o 1,4 % (celkem 5 720 362 platných smluv o stavebním spoření k 30. 9. 2008 oproti 5 798 747 smlouvám k 30. 9. 2007). Počet platných smluv ve fázi spoření představuje 87,8 % z celkového počtu platných smluv a ke konci 3. čtvrtletí 2008 dosáhl hodnoty 5 024 746, což bylo o 107 759 méně než ke konci stejného období minulého roku.

Nebankovní peněžní instituce (OKEČ 65.2 a 67*, ISEKTOR 12*) vykázaly za 1. až 3. čtvrtletí roku 2008 v kumulaci zisk ve výši 7,3 mld. Kč. Ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku tak došlo k poklesu zisku o 60,3 %.

Důvodem nepříznivého výsledku hospodaření za 1. - 3. čtvrtletí roku 2008 byl především vysoký růst nákladů, které ve sledovaném období dosáhly výše 237,1 mld. Kč a vzrostly tak meziročně o 21,6 %. Nárůst nákladů byl ovlivněn zejména růstem finančních nákladů, které se zvýšily oproti předchozímu roku o 29,7 %.

Výnosy ve výši 244,4 mld. Kč za 1. až 3. čtvrtletí roku 2008 představují nárůst 14,5 % oproti stejnému období minulého roku. Finanční výnosy ve výši 86,5 mld. Kč vzrostly meziročně o 14,8 %.

Pojišťovny (OKEČ 66.01 a 66.03) dosáhly za leden až září 2008 zisku před zdaněním ve výši 5,9 mld. Kč, což je o 60,3 % méně než dosáhly ve stejném období 2007.

Pojišťovny v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2008 vybraly na předepsaném hrubém pojistném částku 103,8 mld. Kč, což představovalo 40,1 % celkových výnosů pojišťoven. Výše předepsaného hrubého pojistného vzrostla meziročně o 4,8 %. Pojistné náhrady byly vyplaceny ve výši 49,2 mld. Kč, tvořily tedy 19,4 % celkových nákladů. Náklady na pojistná plnění se meziročně zvýšily o 8,4 %. Stav rezervy životního pojištění od počátku roku do 30. 9. 2008 vzrostl o 9,5 mld. Kč na úroveň 206,8 mld. Kč.

V 1. – 3. čtvrtletí 2008 bylo ve všech 51 pojišťovnách v průměru zaměstnáno celkem 14 624 fyzických osob. Oproti stejnému období předchozího roku tak došlo k nárůstu o 1,7 %. Přepočtený počet zaměstnanců činil 14 392 osob a znamenal tak meziroční nárůst o 1,6 %. Průměrná měsíční mzda na přepočtené počty zaměstnanců dosáhla 41 333 Kč, tj. o 9,9 % více než ve stejném období

roku 2007.

Během 1. – 3. čtvrtletí 2008 bylo uzavřeno 7 455 693 pojistných smluv na neživotní pojištění, což bylo v porovnání se stejným obdobím minulého roku o 44,1 % více. Pojistných smluv na životní pojištění bylo ve sledovaném období uzavřeno 704 673, což představuje nárůst o 7,1 %.

Penzijní fondy (OKEČ 66.02) v 1. – 3. čtvrtletí 2008 vytvořily 2,3 mld. Kč zisku před zdaněním, tj. o 42,5 % méně než ve stejném období předchozího roku. Příčinou poklesu byly nepříznivé okolnosti provázející vývoj kapitálového trhu. Celkové náklady 10 penzijních fondů činných v ČR v průběhu období od ledna do září 2008 dosáhly 5,9 mld. Kč, což byla hodnota o 27,7 % vyšší než ve stejném období roku 2007. Celkové výnosy ve sledovaném období dosáhly 8,1 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 4,9 %. Finanční náklady penzijních fondů tvořily ve sledovaném období 60,8 % celkových nákladů a finanční výnosy 96,0 % celkových výnosů.

Rezervy důchodového pojištění vzrostly během 1. – 3. čtvrtletí 2008 na úroveň 181,2 mld. Kč. Ve srovnání s koncem 3. čtvrtletí 2007 tak vzrostly o 16,5 %. Přijaté příspěvky od účastníků penzijního připojištění (bez státního příspěvku) v 1. – 3. čtvrtletí 2008 představovaly 27,1 mld. Kč, což je o 12,6 % více než ve stejném období minulého roku. Státní příspěvky činily 3,8 mld. Kč, tj. o 10,9 % více než v 1. – 3. čtvrtletí 2007. Vyplaceny byly dávky penzijního připojištění ve výši 12,6 mld. Kč, což znamená meziroční nárůst o 30,8 %.

Celkový počet účastníků penzijního připojištění (měřeno počtem aktivních platných smluv) dosáhl k 30. 9. 2008 počtu 4 216 046 osob. To znamená nárůst oproti konci stejného období roku 2007 o 9,0 %. Z celkového počtu účastníků penzijního připojištění jich 4 123 523 bylo se státním příspěvkem. Počet příjemců penzí se od počátku tohoto roku zvýšil o 906 osob na 7 051.

V 1. – 3. čtvrtletí 2008 bylo ve všech penzijních fondech zaměstnáno v průměru celkem 482 fyzických osob, což představuje 3,7% nárůst oproti předchozímu roku. Přepočtený počet zaměstnanců činil 462 osob a znamenal meziroční nárůst o 4,1 %. Průměrná měsíční mzda na přepočtené počty zaměstnanců penzijních fondů dosáhla 46 213 Kč, což je o 1,5 % více než ve stejném období roku 2007.